

Pejedinii brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 1. br. četa po cijeni od 8 halera	U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 1. br. četa za jednu i stopu pošt. 2.00
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 2.00
Izvan ovog područja po cijeni od 12 halera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije i u inostranstvu 4.00

Oglasi po cijeliku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni Izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 16. aprila.

Istočno bojište:

Nad Dermanesciem oborio je 14. o. m. jedan c. i k. letać neprijateljsku letjelicu tipa Nieuport. U Voliniji bila je juče pojačana ruska topnička djelatnost. Inače ništa drugog od značaja.

Talijansko bojište:

Na fletmskom frontu, u oblasti Cima di bocche, prodrle su jutros rano naše jurišne izvidnice u talijanske položaje, te zarobile 7 časnika i 124 vojnika.

Jugistočno bojište:

Nema nikakvih promjena. Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. 118ter, podmaršal.

Preokret.

Već gotovo tri godine slušamo in riječ, koja je zvučala jednom kao groznja, drugda kao nada. Neprijatelji središnjih vlasti spominju tu riječ redovno uvijek, kad im je gore. Najprije su se podavali pretjeranim nadama od talijanskog vjerolomstva, onda su opet držali, da će im ulazak Rumunjske u rat donijeti preokret i toliko željkovani konačnu pobjedu. Kad se rumunjska vojna svršila protivno, nego li su očekivali, onda su se nadali preokretu od jedne nove svoje ofenzive, a sad konačno očekuju taj preokret od ulaska Sjedinjenih Država u rat.

U logoru središnjih vlasti, za koje je konfiguracija ratne karte činila izlišnom svaku težnju za jednim preokretom vojničkog i privrednog položaja, dovedili su taj preokret: uvijek u vezu jedino s mirom. No uvijek, kad se s ove ili one strane sluilo bliži preokret, došlo je do novih događaja, koji su uzeli sasvim protivni smjer. Za stotine pojava i simptoma, za koje se držalo da će u najbližoj budućnosti dovesti do definitivnih odluka, dokazano je, da su se već nakon nekoliko mjeseci ispunili u neznatne epizode. A vrijeme, koje nam svakim časom donosi nešto novo, naučilo nas je tome, da mi u brzini događaja, koji se odigravaju svakoga dana i gotovo svakoga sata, ne možemo pravo procijeniti uzroke i dje-

Odbijeni svi engleski i francuski napadaji na zapadnom bojištu. — Pojačani socijalistički pokret za mir.

lovanja svega toga, što se munjevnom brzinom oko nas zbiva, jer najjači efekti, koji nas momentano zadržavaju, potpuno blijeđe već u skorim časovima pred novim učincima sadašnje svjetske drame.

No ipak nam se čini, da — ako u opšte ikad to upravo sad — možemo da govorimo o preokretu u kronici ovoga najvećega od svih ratova. Burne tri godine, koje su protekle od početka rata, a koje su bile ispunjene najvećim naporom sila milijuna i milijuna, — isprepletene raznim najnevjerojatnijim igrama i intrigama diplomata, a rasrpane zamamljivim zvučima „srebrnih taneta“, — te tri godine uskorile su, da je konačno ipak mnogo šta sazriilo. Svjetska slika, koja je danas jasna pred očima svijeta, već je — ma da još rat svom silom bjesni, — gotova, završena. Sporazum je obim rukama prikupio oko sebe sve, šta je mogao da prikupi: Neodlučne ili pohlepne države, koje su htjele da leve u mutnom i da se poput hijene obogate na tuđi račun, te sve države i državičke stoje danas u potpunom broju na strani sporazumnih sila. Danas više nema ni jedne neodlučnosti, a središnje vlasti znadu, kako stoje njihova stvar. Sadnja neutralci u istinu su neutralni, a neprijatelji — pravi zbiljski neprijatelji.

To već nešto znači. Ovo nešto postaje ipak mnogo, ako središnje vlasti svoje protivnike, kako danas stoje, posmatraju iz blizoga.

Ne jednom izrečla je Engleska, da će proljeće 1917. godine donijeti konačnu vojnu odluku na strani države sporazuma. To je proljeće već nastupilo, ali o kakvoj odluci još se ništa ne opazja. Novi saveznik sporazumnih sila onkraj Oceana činil istom prve vojničke pripreme, a njegovi skutonoše u južnoj Americi nisu još ni tako daleko. Time praktično djelovanje ove najnovije savezničke države pada u vodu, i gospodi na Themi ne preostaje do li nada u odluku na evropskim bojištima. No veliki probaj, koga su englesko-francuske čete u području Arrasa pokušale sa silnom snagom od deset vojnih zbore-

va na vrlo malenom prostoru, nije uspio, te nema većega značenja od strateškog djelotvornog uspjeha, koji sveopšti položaj ne može ništa izmijeniti. Ako svi znači ne varaju, to se već danas može reći, da je ova na tako veliko zvono vješana „konačna pobjedonosna“ (!) ofenziva neprijatelja središnjih vlasti na zapadu — svršena. Tom vojničkom neuspjehu treba pridodati još i unutarnje teškoće, koje su za Veliku Britaniju nastale uspjehom djelovanja njemačkih podmornica. Svakog mjeseca manja je ona broderska zapremna, koja sporazumu stoji na raspoloženju, a posljednje vijesti njemačkog admiralnog stožera dokazuju, u kolikoj je mjeri na djelu ovo jako oružje središnjih vlasti.

Engleska se nalazi pred novim neprilikama. Te se neprilike moraju povećati do neizmjernosti, ako Englezi pomisle na događaje, koji se zbivaju u Rusiji. Već davno morao je Lloyd George i njegovi istomišljenici opaziti, da se ovi duhovi, koje su oni prizvali u pomoć u zemlji zbačenoga cara Nikole II., ne daju više svladati. U Rusiji zahtjeva sve, što ima moći i glasa, da se što skorije zaključi mir; ondje se uništavaju u međusobnoj unutarnjoj borbi najbolje energije a opazila se već i prva iskra onoga velikoga požara, koji će možda jednoga skora dana prijeći preko Irske! na — englesko carstvo. Engleska sad nastoji iz penih žila, kako bi svojim tajnovitim utjecajima pridobila ruske faktore za nastavak rata, da tako za nastavak svoga rata spasilruski ljudi i materijal, da spasi ono, što se još spasiti daće. Opet jednom nastoji Engleska iz penih žila, da nepoštenim načinom, „srebrnim tanetima“ i svim onim zakučastim svojim sredstvima, kojima se je do sada uvijek služila, dodje do svoga cilja. Još nikada nije Engleska ništa postigla na otvoreni i pošten način, otvorenom poštenom borbom. Tako i sad, nadamo se posljednjiput, hoće da upotrijebi sva pravila svoga oprobanoga državnoga umijeća, kako bi svjetskoj istoriji dala onaj pravac, koji bi njoj bio povoljan.

Da li će konačno uspjeti, to je naravno veliko pitanje. Danas je konstelacija stvari takova, da — kad se uzmu u obzir opasnosti, koje su za sporazumne sile nastale na Istoku, — Velika Britanija ima malo nade, da će izaći iz vrloga sadanjih događaja onako, kako to ona želi. Moramo sačekati, koja će nova sredstva Velika Britanija pronaći, da zamaže oči svojim saveznicima u Parizu a i narodu u svojoj vlastitoj zemlji o pretrpljenoj dvostrukoj sramoti, nakon što se izjavila ta „konačna proljetna pobjedonosna“ ofenziva, a Rusija prijeti da istupi iz saveza sporazumnih sila. U tom bi se smislu možda već danas moglo govoriti o fakičkom preokretu u povijesti ovoga rata.

Ruska revolucija.

Izjava ruskih revolucionaraca.

Kb. Berlin, 16. aprila.

„Lokalanzeiger“ prenosi izjavu u Stockholm prispjelih ruskih revolucionaraca, koja je izjava izišla u mladocijalističkom listu „Politiken“. U toj se izjavi veli: Engleska, koja je zvanično radosno pozdravila rusku revoluciju, pokušala je odmah, da uništi njezin rezultat, opozirala je protiv anešije i protivila se, da dozvoli putovanje revolucionarima, sklonim miru. Poslije toga nastali su pregovori s njemačkom vladom. Nijemci su dozvolili ruskom vozu eksteritorijalna prava i 9. aprila proputovale je 30 ruskih koje muških koje ženskih socijalista, među ovima i nekoliko članova poljskog radničkog udruženja kroz Njemačku. Uz put nijesu napuštali kola. Njemačke vlasti su tojčno ispunile sporazum.

Trgovinske i industrijske grupe protiv ratnih ciljeva Miljkova.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 16. aprila.

U skoro održanoj sjednici ruskih trgovinskog i industrijskog kongresa bila je glavna tačka pretresa pitanja o miru. Većina prisutnih izjasnila se za što skorije pregovore o miru, koji su za razvitak ruske privrednog života neophodno potrebni. Najodlučnije su odbacili ratni ciljevi kadjetia. Za Rusiju je potpuno izlišno osvajanje Carigrada i Dardanela. To bi bio samo povod novim ratovima. Ruski gradjanski

redovi moraju se onako isto odlično kao i svi radnici držati aneksijonih planova. — Ovako držanje trgovinskih i industrijskih grupa znači povratno slabljenje privremene vlade.

Opšti kongres radničkih i vojničkih delegata.

Kb. Petrograd, 16. aprila.

Opšti kongres radničkih i vojničkih delegata iz cijele Rusije završio je danas savjetovanju o držanju prema privremenoj vladi i donio je ovu odluku: Privremena vlada, koja je za vrijeme revolucije konstituisana u sporazumu sa savjetom radničkih i vojničkih zastupnika u Petrogradu, izdala je izjavu, koju označava kao svoj program. Kongres utvrđuje, da taj program u načelu sadrži u sebi zahtjeve ruske demokracije i priznaje, da je privremena vlada do sad vjerno ispunila na sebe primljene obveze. Kongres apelira na svekoliku revolucionarnu demokraciju Rusije, da se okupi oko savjeta radničkih i vojničkih zastupnika, kao oko središta organizovane demokratske snage, koja je s ostalim naprednim snagama u položaju, da suzbije svaki pokušaj proturevolucije i da učvrsti tekovine revolucije.

Kongres priznaje potrebu jedne stalne političke kontrole nad privremenom vladom, u smislu, da je podstakne na odlučnu borbu protiv antirevolucionarnih krugova, kao i potrebu utjecaja u smislu, da je obveže, da demokratizira cio ruski život, i da pripremi zajednički mir bez aneksija i ratnih odšteta, na osnovi narodnog razvika svih naroda. Kongres apeluje na demokrate, da potpunoj vladu u njenom radu, ali samo dotle, dokle ona bude nastojavala da učvrsti tekovine revolucije i da ih razvije i dok ona svoju spoljnu politiku ne bude osnivala na težnjama za teritorijalno proširenje. Kongres apeluje na revolucionare ruske demokracije, da se prikupe oko zastupnika radnika i vojnika, te da budu spremni da suzbiju svaki pokušaj vlade, koji bi bio naperen protiv demokratske stranke i obveze, koje je vlada na sebe primila. Odluka je primljena jednoglasno i s odobravanjem.

Veliki knez Nikola pod optužbom.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 16. aprila.

Prema jednom brzojavu iz Petrograda riješila je privremena vlada, da velikog kneza Nikolajeviča stavi pod ratni sud kao bivšeg vrhovnog

Podlistak.

Milorad M. Petrović:

Senke. Moljac.

U knjige jednoga pesnika zavuču se jedan moljac. To je bilo u veče. Kod pesnika beše došao veliki broj prijatelja i oni razgovarahu veselo i živo. Nažalost pesnik uze svoju namoviju, još ne obavljenu zbirku pesama i poče jednu po jednu pesmu čitati. Posle svake pesme orlo se pljesak, pohvale i klicanje pesniku.

Moljac je sve to slušao i onda poče razmišljati:

„Ovaj moj gazda mora da je nekakav vrlo pametan čovek, kad ga tako uzdižu i hvale. I ta njegova pamet izvire iz ove malene knjižice od nekoliko listića, što ih je onako nemarno malo čas bacio na sto. I njega obuze čežnja, da i on bude pametan. „Pokazaću ja mojim moljcima, gde je prava pamet“ — reče on.

Duboko u noć pesnikovi prijatelji se razdijose, a moljac izmille iz svoga ležišta i dodje na sto pesnikov. Uvuče se medju listove one male knjižice stihova i poče ih halapljivo grickati i jesti.

„Da, da! Ja osećam da sam već pametniji“, govoraše on u sebi i grickaše i dalje, a njegovu maleno telo sve se više nadimaaše.

Sutra dan pesnik uze svoje pesme i poče da ih zagleda, ali kad prevrnuo jedan list, on opazi da je nagrizen, i na njemu sa posljednjim zalogajem u ustima ležaaše moljac — ali mrtav. Njegovo slabačko telo beše prepuklo, a on svoju halapljivost beše platio svojim životom.

Pas.

Nekakav gazda kupi jednog krupnog ovčarskog psa, i odvede ga na trlo, da mu čuva ovce. Domaćin je svoga psa hranio i pazio, ne može lepše biti. Baš uza sam stan gde stanovahu ovce, beše mu napravio lepu i prostranu kućicu, te da bi se pas leći od vrućine, a žmli od zime imao gde skloniti. Pas je opet bio veran svome gospodaru, i čuvao stado tako, da mu nikad ni jedna ovca nije falila.

Ali kad prodje neko vreme, pas hranjen i negovan, poče razmišljati: Čime bi se još mogao zabaviti, pa da mu život bude ugodniji i sladji. Daleko u okolini nije bilo pasa s kojima bi se mogao družiti i igrati jednom oko stada stade razmišljati o tome, dok mu se pogled ne zaustavi na najmilijoj gospodarskoj ovcu zvonaricu.

On je dugo gledao u ovcu zvonaricu i posmatrao je sa svih strana, a ova kad primeći njegov oštri pasji pogled uplašit se i pobeže u sredinu stada.

Alli pas se ne zaustavi na tome. Svakoga dana on bi potražio ovcu zvonaricu, dugo bi je posmatrao, i nešto očekivao.

Jednoga dana kad sve ovce behu poležale na odmor u jednom debelom plodu, pas se prikrade umornim ovcima, potraži očima, i nadje medju njima ovcu zvonaricu. Ščepa je zublma i naže begati s njom. Zalud je sirota ovca tužno blejala i tražila pomoći od svojih drugarica, kad i one, videvši šta beše sa njom preplašene pobeogoše na drugu stranu.

Alli u tom najdje gospodar, i videvši bes svoga psa, poteže puškom i ubi ga na mestu.

To ti je ono, reče on kao za sebe: „Nahrani psa, da te posle ujedel!“

Bulke (Makovi).

U predvečerje jednog toplog sunčanog dana, mlado devojče izadje u polje. Umorno sunce spuštalo se na zapad i svojim vatrenim kopljima razbijalo i cepalo paučinaste pramenove praznih oblaka. Bkzu devojčeta strujao je bistri potočić, a negde daleko čulo se skladno zvonjenje medenica na stadima. Vazduh je mirisao večernjom vlagom i svežinom. Iza nje priželjkivao je mladi slavuj, a pred njom gorela su od jasnog crvenila, crvene kao krv — bulke.

Ona potrača njima. Podje da ih bere ali zastade. Izvadi iz nedara malo ogledalce, i prinese ga svome svezem, jedrom, rumenom licu. Ona gledaaše čas u bulke, čas u ogledalce, u kome se ogledaaše neno lice, i beše joj miilo. U njenoj još detinjskoj duši razli se neka radost što je i njeno lice crveno kao krv, i kao te bulke.

I onda zažele da nabere puno crvenih cvetova, i da njima očiti vitice, koje se kao dve zmije obavijahu oko njene glave i da od njih sagradi vatreno-krvavu krunu. Onda poče brati nežne cvetove, poče ih kidati jedan po jedan i kititi svoju sjajno crnu kosu.

Mladi pastir, koji tada baš vraćaše stado s paše, smotri jo, i pridje joj. Ona ga ne oseti, a on zažele, sad prvi put od kad je zna, da je uplašit. Prikrade se potlako iza njenih ledja, obe ruke prebači preko njenih okruglih ramena, i otvorenim šakama pokr'i joj oči.

Devojčce vrisnu i poče se otimati, a njemu se taj nemir još više dopade, i on ne hiede da joj otvori oči, pored sve njene molbe i otimanja. Crveni listići vatrenih cvetova padahu jedan za drugim na zemlju, i ne ostade više ni jedan u njenoj kosi. I ona umorna najzad klonu na grudi mladog pastira i obamre.

On ukloni šake, a ona kad ga ugleda prebleda od straha i — radosti, i na njenom licu iščežoše krvave bulke, a ona propšta:

„To si ti?.. Ah!“

Veliko srce.

Imadjaše neki čovek jednu lepu blagorodnu krušku. Njeni plodovi bili su krupni i lepi; pola crveni kao krv, pola žuti kao smilje, a slatki i trošni kao baklava. Kruška bejaše ukraj puta, a njen domaćin ne beše lukav, sebičan, te ne hiede da je ogradi. Kad mi je Bog dao ovu lepu voćku, neka bude moja i Božija, što da je krijem i da tyrdičim, govoraše on.

Kad beše u proljeće. Kruška ucvetala ružičasto belim cvetovima i silno zamirisa. Neki od prolaznika, kad prodjoše pored kruške, zastadoše i uzabraše po koji cvet, koji u njihovim rukama brzo uvenu i opade. Na drvetu se od toga ukazaše male ranice, a u njihovim rukama ostadoše prazne peteljke. Snažni proletnji sokovi zalečiše male ranice pre nego što nemilosrdni ljudi baciše i pogaziše prazne peteljke.

Kad dodje vreme, zametnuše se plodovi, koji ubrzo porastooše, dobiše svoj lepi oblik, svoju lepu boju i oblik. Oni isti ljudi, koji su ranije kidali cvetove, navračahu sad svojki dan i kidahu lepe i ukusne plodove. Nije prošlo mnogo vremena, a na drvetu ostade samo nekoliko plodova u vrhu, koje ljudi i pored velikog truda ne mogahu dohvatiti.

Dobrodušni domaćin, koji je mnogo verovao ljudima, mislio je, da će oni biti toliko čovečni, da i njemu

ostave bar neki plod. Stade i posmatraše svoju blagorodnu voćku i reče: „Pričekaću dok ovi plodovi sasvim uzru, i kad hiednu opasti, sačekau ih u svoje ruke. I ako ih je malo, biće mi sladji i miliji, i sede pod svoju krušku.“

Ali u tom najdje gomila nečovečnih ljudi sa štapovima i kamenicama i stadoše pod krušku. Oni se stadoše dogovarati, kako da skinu i ono nekoliko slatkih plodova sa blagorodnog drveta.

— Ne ostaje nam ništa, reći će jedan, nego da potežemo kamenicama i štapovima, i tako ćemo ih omlatiti.

Onda dobri domaćin ustade, pridje ljudima i reče im: „Neinojte ljudi! Ako budete potezali štapovima i kamenicama, izlomčićete joj grane i letoraste, i ona nikad neće uroditi. Pričekajmo, dok potpuno ne sazru. Oni će sami opasti, i mi ćemo ih sačekati u ruke i podeliti bratski.“

Ljudi se zgledaaše oko sebe i začudjeno se zapitaše: „Ko je ovaj čovek!“ I složiše se u tome, da je on lud ili neka prepredena šaljivčina.

Za tim, ne obzirui se na njega, potežoše štapovima na plodove i počeaše obijati grane i grančice dok na posletku ne oboriše ono nekoliko plodova, pokuniše i halapljivo pojedooše, pa se razdijooše.

Dok su se oni potezali i lomili grane i grančice, domaćin je stajao i uvijao se od bola kao da svaki hitac njega pogadja.

A kad oni odoše, on stade pod svoju krušku, i vide na njoj puno svežih i krupnih rana. Na njegove oči grunnuše suze, i kako se onda zaplaka,

zapovjednika ruske vojske, čijom je krivicom izazvan veliki poraz kod Masurskih jezera.

Nova stranka u Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Basel, 16. aprila.

„Basler Nachrichten“ javljaju iz Petrograda: Pod imenom „Jedinstvo“ obrazovala se nova socijal-demokratska grupa, kojoj je na čelu bivši poslanik dume Badajev, doskorašnji prognanik sibirski. Ovoj je stranci svrha, da udruži demokratske snage i da potpomogne privremenu vladu. Ona će pokušati da organizuje radnike i da ih ponovo uputi na rad.

Izastanik talijanskih socijalista u Petrogradu.

Kb. Bern, 16. aprila.
„Temps“ je vrlo neraspodan povodom toga, što je Norgaris izastanik u Petrograd kao zastupnik talijanskih socijalista. Izbor toga Njemačkog naklonjenog pacifiste, kako „Temps“ misli, daje povoda velikoj zebnji.

Engleski i francuski socijaliste u Petrogradu.

Kb. Petrograd, 16. aprila.
Petrogradski brzojavni ured javlja: Poznati prvaci rusko socijal-demokratske stranke, Gorgije Plevanov, koji je dosad živio u inostranstvu, vratio se u Petrograd. Dočekan je oduševljeno. S njime su doputovala 3 engleska i 3 francuska socijalistička poslanika.

Ameriku u ratu.

Neutralnost republike Chile.

Kb. Beč, 16. aprila.
Bečki poslanik Chile posjetio je juče c. i k. ministra spoljnih poslova grofa Czernina i izjavio mu je u ime svoje vlade, da će republika Chile i dalje prema Njemačkoj i Austro-Ugarskoj ostati neutralna.

Brazilija i Njemačka.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Frankfurt, 16. aprila.
„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Berna: „Petit Parisien“ javlja iz Rio de Janeiro, da će se braziljanska vlada za sada ograničiti na prost prekid diplomatskih odnosa. Odustalo se za sada od zaplijene međunarodnih brodova.
Prema drugoj vijesti iz Rio de Janeiro, izdat je juče putni list njemačkog poslanika Paulu.

Pooštreni odnosi prema Argentini.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Haag, 16. aprila.
Kako „Hollandsch Nieuwsbureau“ javlja, u Buenos Airesu dogodilo se se veliki ulični prizori povodom torpedovanja parobroda „Monte Frolegida“. Odmah je sazvana ministarska sjednica. Očekuje se, da će se položaj pooštiniti.

Američka flota u Atlantskom okeanu.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Rotterdam, 16. aprila.
Prema brzojavu „Associated Press“ iz Washingtona govori se, da će američkoj floti biti naredjeno, da prije svega vrši nadzornu službu u Atlantskom okeanu i Karajbijskom moru, da je da će doznije američki ratni brodovi vjerovatno olakšati zadatak izvidničke službe savezničke flote u sjevernom dijelu Atlantskog oceana na evropskoj strani.

tako plakaše do poslednjeg daha. A sa poslednjim dahom na njegovim se usnama razli prvi i poslednji osmeh, ali taj osmeh beše bolan kao i njegovo veliko srce, koje u taj mah prestade kucati.

Petrogradske palače.

Ruska carica Katarina II. čije je srce bilo široko kao i ruska priroda, nije škrtačila, kada se je radilo o tome, da nagradi svoje ljubimce, n ljenike ili vojskovođe. Kada se je radilo o kome — kao o Potemkinu, kojega je ona učinila knezom Taurije — koji je to sve bio od jednom, onda je debela carica sipala objema šakama. Za Potemkina je ona htjela da osnuje kakovo kraljevstvo nu za Potemkinovu glavu ne bje skovana kruna, koju sada nosi Ferdinand Hohenzollern, pa makar i „in partibus“. Nu za utihu je Potemkin od maćuške Jekaterine od jednom dobio toliko zemalja, koliko bi u srednjoj Evropi iznosila jedna kraljevina, a povrh toga je dobio i duša, koje će mu te zemlje obradivati. U Petrogradu mu je pak carica dala sagraditi palaču. Gradio ju je najbolji ruski arhitekt Stavrov. Palača ne bijaše puno manja od carske, ali je za to bila puno udobnija. Blizu samostana Smolnog, na velikom zavoju Neve, klicnula je odjednom palača kneza Potemkina, a oko nje vrt, radi kojega bi mnogi i mnogi evropski grad zavidno Petrogradu. Knez Potemkin ne bijaše više mlad, kada se počela palača da gradi. I njemu se desilo kao i perzijskim kraljevima, koji — po starom običaju — ne smjediahu da stanuju u palačama svojih otaca; morali su prijeći u nove svoje sjajne dvorove, ma da i nisu zidani bili za

Vampiri.

Kad narodi sporazuma konačno progledaju, onda se možemo pouzdano nadati, da će kucnuti i posljednji čas nezasišnim vampirima, koji nose na svojoj savjesti i strahovitu odgovornost za sadašnju svjetsku dramu. Čini se, da su u Rusiji već na čisto s tim vampirima te da ne treba više mnogo da se ondje tih vampira kurtališu. Za sada još do duše imaju u Rusiji vlast u rukama oni elementi, kojima se je engleska diplomacija poslužila da sruši carizam, te dotle dok bude Miljukov na čelu provizorne vlade, ne će taj posao ići posve lako za rukom, no onim časom — a izgleda, da taj čas nije više daleko — čim Miljukov i njegovi istomišljenici budu svršili sa svojom ulogom u Rusiji, onda će i ruskom narodu uspjati, da se otme iz neugodnog željenog zagrižaja engleskog vampira.

U koliko je mjeri engleski vampir htio da ovlada Rusijom, dokazuje vijest, koju smo već pred nekoliko dana donijeli, a prema kojoj je britiski kabinet već sa posljednjom carističkom vladom stajao u pregovorima u svrhu, da u svoje ruke dobije izvjesna ruska područja. Tomu su imale poslužiti ruske finansijske poteškoće, koje su ministarstvo kneza Galjčina primorale, da zatraži pomoć engleske plutokracije. Rusija je naime trebala nužno jedan za jam od četiri milijarde, a Engleska se izjavila spremnom, da svom ruskom savezniku pomogne, no uz ove uvjete: osim Estlandije i Livlandije imala bi se Engleskoj iznajmiti: ostrva Björkö, Turin, t. zv. „Bischofsinsel“, dalje dijelovi finske obale, ostrva Loweresari, zapadno od Kronstada, oba ostrva Nar-gen i Ordenholm, te konačno velika ostrva Wornis, Daad, Moho i Oesel na ulazu u riški zaljev. Ta bi ruska područja imala ostati u engleskom trajnom posjedu i poslije zaključenja mira, a Engleska bi se sa svoje strane imala obvezati, da ova područja učvrsti na moderni način, te ih učini vladajućim uporištima u Istočnom moru.

Ovo su urpavo krvavi uslovi, dostojni vampirske naravi Velike Britanije! Oni dokazuju posve jasno, u koliko je mjeri Rusija bila ovisna od Engleske, a govore ponovno i o velikoj žilavosti John Bulla u sledjedvanju njegovih političkih ciljeva. Iznajmijte bi se čovjek začuđeno pitao, šta Engleska namjerava s tim ruskim područjima, za kojima u tolikoj mjeri teži, a sa kojima nema nikakve kontinentalne veze, te koja bi engleskoj ratnoj floti mogla poslužiti tek u onom slučaju, kad bi njemačka ratna mornarica bila posve uništena. No ako se dublje zamislimo u taj problem, onda nalazimo razjašnjenja za to. Za malo nedjelja navršice se prva godišnjica njemačke pobjedonosne pomorske bitke kod Skagerraka. Onda su izvan svake sumnje Englezi pokušavali da sa jakim pomorskim snagama prođu u Istočno more. Nakon šta je taj pokušaj njemačkom pobjedom neuspio, izabrala je Engleska drugi način, da dodje do istoga cilja. Ruska ratna flota ne vrijedi mnogo, no u Istočnom moru raspolaže Rusija ipak sa dosta znatnim plovčim materijalom, koji bi u engleskim rukama u istinu mogao značiti jedno opasno orudje. Kraj toga mogla bi sebi Engleska, kad bi došla u posjed gore spomenutih područja i ostrva, posve mirno sagraditi jednu jaku Istočnu flotu. To je već odavno bila velika težnja engleske politike, koja se uvijek bavila najdalekosežnijim ciljevima. U Engleskoj ne računaju danas više sa pobjedom nad središnjim vlastima, nego sa jednim trulim mirom,

idlična okolina oko Potemkinove palače u 19. se stoljeću popunila i iščičkala zgradama, vojarnama i hambarima. Tako propadoše i neki dijelovi Hjepog vrta. Koludrice, koje su sada stanovale u taurijskoj palači, nisu ništa radile, da se palača očuva. Otpadalo je kreč i ključarča, grede su na krovovima gnjile. Taurijska palača postade na pola ruševina, zaboravljena a bijednom predgrađu. I evo, ovu je zgradu svrgnuti car Nikola pred jedanaest godina ustupio prvom parlamentu svoga carstva. Palaču izprazniše, popravili i izlijepiše, po podovima prostriješe crvene prostirke. U Katarininoj dvorani, koja svojim imenom podsjeća na štíteljicu Potemkinovu, postavili izmedju još uvijek krasnih stupova zelene biljke i naslonjače, dočim u oranžeriji napraviše klupe i sjedala u polukrugu, izvjesivši

uvrh dvorane iza predsjedničke stolice carevu sliku. Nu dogodi se zao slučaj: jedne noći, kada u dvorani ili sabornici ne bijaše niko, sruši se strop i pritisnu novi namještaj nove sabornice. Brzo su dvoranu opet iskrpili, očistili carevu sliku te nabavili nove, elegantnije stolice.

koji Engleska hoće izrabiti, kako bi u danom času mogla ponovno i orazanom rukom napasti Njemačku i njene saveznike i drugom zgodom postigne ono, za čim je uzaludno težila u ovom ratu: uništenje mrske joj Njemačke. Eto, — za to po svoj prilici Engleska želi u Istočnom moru da uhvati čvrstoga tla. No, nadamo se pouzdano, engleskim vampirima ne će više nikada uspjati, da svojim intrigama podrže evropske narode, da proljevaju svoju krv za interese Velike Britanije. Krčag ide dotle na vodu, dok se ne razbije. A ovaj čas više nije daleko, jer engleski krčag počinje već da puca.

Austro-Ugarska.

Svečana služba Božja u Boču za častan mir.

Kb. Beč, 16. aprila.
U prisustvu Njihovih Veličanstava služio je danas u katedrali Sv. Stjepana kardinal knez-arcibiskup svečanu službu Božju uz asistenciju mnogobrojnih sveštenstva, moleći skrušeno pred slikom Matere Božje za častan mir i obećavajući podizanje jedne nove crkve u Boču za ispunjenje te molbe. Ovoj svečanoj molitvi prisustvovali su još: nadvojvoda Maks, nadvojvotkinje Marija Terezija i Marija Annuncijata, nadvojvode Leopold Salvator, Franjo Salvator, Friedrich sa svojom djecom i djeca Njegovog c. i k. Visočanstva pokojnog nadvojvode Franje Ferdinanda, kao i dvorski velikodostojnici, zajednički ministri, šef glavnog stožera i mnogobrojni drugi generali, članovi plemstva, sveštenstva i t. d. i t. d. Na plenk-u u crkvu i odlasku iz ove narod je s velikim oduševljenjem pozdravljao Njihova Veličanstva.

Borbe na zapadu.

Engleski gubitci.
Kb. Amsterdam, 16. aprila.
U spisku gubitaka, koji je 7 o. m. obnarodovan u „Times“-u, nalaze se imena 102 časnika i 1240 ljudi.

Iz Hrvatske i Bosne.

Zaštita stanara u Bosni i Hercegovini.
Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu izdala je na 7. aprila naredbu o zaštiti stanara (kirajdzija) na osnovu zakona od 7. decembra 1914, kojim se zemaljska vlada ovlašćuje, da u povodu izvanrednih prilika, prouzrokovanih ratom, izda nužne odredbe na privremenom području.

Iz našamo ovu naredbu u cijelosti, jer je ne samo po sebi značajna, nego daje i lijepu sliku o brizi vlasti u Austro-Ugarskoj monarkiji, da se zaštite stanovništvo od zlenastva i kajšar-luka u ovo ratno vrijeme.
(§ 1.) Ovom se naredbom određuje, da se do daljnje odredbe zemaljske vlade ne smije sadašnjim kirajdzijama povisivati kirija za stanove i nuzgredne prostorije. Kirija ne smije da bude viša od one kirije, koja je dospjela 1. aprila 1917., a za prazne stanove vrijedi ona kirija, koja se je plaćala zadnji put. Ove odredbe vrijede za stanove s nuzgrednim zgradama ili prostorijama u Sarajevu, Mostaru i Tuzli, za koje se je dosada plaćalo najviše 3000 K, a u drugim mjestima najviše 2000 K. Ovo vrijedi i za stanove, koji jednno služe kao poslovne prostorije, te uopšte za sve stanove, bez obzira na to, da li su to

Niko se nije mogao bolje i dulje da nagleda ove ljepote od bivših ministara, guvernera i generala, koje su pod kraj njihova života trpali u državno vijeće, da ovdje mirno otpočivaju. Tako je Marijina palača postala sjelom državnog vijeća, kada je više nije trebala careva kći. Državno je vijeće dobilo drugo, nikada slučeno značenje, kada je duma stupila u život. U Marijinoj je palači državno vijeće nesmiljeno kasapilo sve lijepe zakone, koji bi dolazili iz taurijske palače ali po gđekada bi umirovljenici u Marijinoj palači znali aktivnim ministrima da reknu masnih stvari, koje su bile neugodnije od najvratrenijih obuzbenih govora u državnoj dumi, jer su prevazhoditeljstva u državnom vijeću znala košta, što mogu da znadu oni, koji su proveli život u dvorskim spletkama i u brbljarijama po najvišim uređima. U vijećnici državnog vijeća je ogromna slika lije Repina, koji je 1901. naslikao sjednicu državnog vijeća, u kome je onda bio grof Witte.

I zimska palača podsjeća na Nikolu I., absolutistu od fanatizma. Ogromna je ovo palača od kamena. Fasade je izgradio Talijan Rastrelli. Stara je palača izgorila pred nekih osamdeset godina. Nikola I. je opet svom hitrinom dade izgraditi, jer nije mogao ni pomisliti, da bi on imao igdje drugdje da stanuje do li u najvećoj i najljepšoj palači. Okolo vanredno velikog dvorskog terga sagradjene su jednolične kuće, u koje su se smjestila neka ministarstva. Ove su kuće za jedan sprat niže od carske palače. Nikola I. je potkratio i ogromni spomen-stup, što ga je bio podigao svoje bratu Aleksandru za uspomenu na pobjedu nad Napoleonom, a to s toga, što je vidio, da je spomen-stup nadkri-

stanovi na godinu, na pola godine, na tri mjeseca, na mjesec ili na sedmicu. — Gore spomenute ustanove se protežu i na stanarinske ugovore, sklopljene iza 31. marta. Ugovori, sklopljeni prije nego ova naredba stupa na snagu, a ugovoreni na više godina tako, da se u njima predviđa povisivanje kirije, ostaju obavezni.

(§ 2.) Vlasnik zgrade ili njegov zastupnik može ipak radi važnih razloga odkazati spomenute stanove, i to: 1. ako je kirajdzija zaostao s kirijom za čitav mjesec dana, 2. ako ko krši kućni red ili na drugi način neprilično smeta sustanarima, 3. ako se kirajdzija stanom služi tako, da to škodi stanu, te 4. ako se iznajmljena zgrada mora da popravlja, t. j. pregradjuje. Stan se može odkazati i u slučaju, ako vlasnik ili njegov pravni nasljednik treba prostorije za svoju porodicu. Je li pak vlasnik stana odkazao kirajdziji nakon 31. marta 1917., ali ipak prije no što stupi na snagu ova naredba, onda odkaz vrijedi samo u slučaju, obnovi li vlasnik odkaz u roku od 8 dana nakon stajanja ove naredbe na snagu te navede li uz to jedan od gornjih razloga, koji se smatraju važnima za otkaz stana. Prigovori li kirajdzija odkazu, jer nema važna razloga za odkaz, onda onaj, koji odkazuje, mora da dokaže, da ima takov razlog.

(§ 3.) Stanbeni ugovor na izvjesno vrijeme nakon izminuća ugovorenog vremena vrijedi i dalje na neizmjenljivo vrijeme, ako kirajdzija barem na mjesec dana prije izmaka ugovorenog vremena najmodavcu izrazi želju za produženje ugovora. Najmornvi se ugovor smatra produženim i onda, kada kirajdzija najkasnije u roku od nedjelje dana izrazi tu želju i prama § 368. gr. p. p. učini prigovore protiv sudbenog poziva, ako je vlasnik u smislu § 367. gr. p. p. isposlovao sudbeni poziv.

(§ 4.) Pod ograničenja, navedena gore pod §§ 1.—3., ne podpada: a) iznajmljivanje prostorija, koje se uzimlju pod najam ne u stambene svrhe, već u poslovne, izuzevši slučaj, da je poslovni prostor vezan sa stanom; b) iznajmljivanje novo uređenih stanova; c) iznajmljivanje stanova s pokućstvom; d) iznajmljivanje ljetnih stanova; e) iznajmljivanje u drugu ruku (podnajam). — Stan, u kome se u vrijeme stajanja na snagu ove naredbe vistinu stanovalo godinu dana, ne smatra se ljetnim stanom ni onda, ako se kasnije iznajmi pod ljetni stan. Od iznajmljivanja u drugu ruku izuzimlju se podpadaju pod ustanove §§ 1.—3. oni ugovori o podnajmu, koji se sklapaju s takovim glavnim kirajdzijom, koji u svrhu zarade iznajmljuje kuću s više stanova ili pak samo jedan stan, koji nadilazi njegovu potrebu, a u svrhu, da kome trećem iznajmljuje prostorije bez pokućstva ili posoblja. Prama takvom glavnom kirajdziji je glavni najmodavac podvrgnut uvjetima, postavljenim u §§ 1. do 3. i onda, kada ukupna kirija prekorakuje iznos od 3000 K odnosno 2000 K.

(§ 5.) Najmodavac ne može odkazati, ako je najmovna zgrada iznajmljena u svrhu javne oblasti ili zavoda. Najmornvi ugovori, sklopljeni na izvjesno vrijeme, smatraju se nakon izminuća ugovorom određenog ili šutke produženog vremena kao produženi uz dosadašnje uvjete na neizmjenljivo vrijeme, ako najmoprimac u rokovima u § 3., najmodavcu saobći želju za produženje ugovora. Ako je ugovoreno ili šutke produženje vrijeme proteklo već prije no što je ova naredba stala na

snagu, onda najmoprimac mora tečajem nedjelje dana od pravovaljanosti ove naredbe najmodavcu da saobći svoju želju za produženje dosadnjeg ugovora.

(§ 6.) Je li pak najmodavac prije snage ove naredbe odkazao za slijedeće vrijeme iznajmljivanje, spomenuto u § 5., onda najmoprimac — ako zgrada nije još trećoj osobi iznajmljena — uprkos učinjena odkaza može tražiti produženje najmornog ugovora, zadržati li on to u roku od sedmice dana nakon dana, kada ova naredba stane na snagu. Je li pak zgrada ili dio nje već iznajmljena trećoj osobi, onda najmodavac može ukinuti najmornvi ugovor, dokaže li ga u roku od sedmice dana od dana, kada ova naredba stane na snagu.

(§ 7.) U koliko usprot ustanova ove naredbe ugovorena kirija nadilazi dozvoljenu visinu, ugovor nema vrijednosti, pa se dobvoljno uplaćeni iznosi može tražiti natrag sa zakonitim kamatama. Unaprijed se ne može nikog odreći ovoga zahtjeva na povrat. Pravo na povrat zastarjeva za godinu dana.

(§ 8.) Ko bude radio protiv odredaba § 1. ili ko ih bude gledao bilo kako običi, bit će kažnjen po političkoj oblasti novčanom globom do 2000 K.

(§ 9.) Ova naredba staje na snagu danom proglašenja (t. j. 7. aprila 1917.).

Grad i okolica.

Predavanja dra. Meuczela.

Prekjuče je u nedjelju, dr. Philipp Meuczel završio svoje vrlo zanimljivo predavanje o svojim doživljajima kao ruski zarobljenik i svoj opis o putu po Rusiji. Predavač je, spomenivši dan, kad je bio zarobljen, krajem 1914 god., pričao opširno, kako je sproveden u Smerinku i kako je odatle, pretrpjevši velike muke, došao u poljski granični grad Winiću, gdje su ga u nekoj gostionici internirali. Dr. Meuczel veli, da je tu često vidjao braća današnjeg bivšeg cara, vel. kneza Mihajla Aleksandrovitš, koji je tamo uređivao svoju dobrovoljačku kozačku diviziju. O velikom knezu predavač veli, da ima izgled tuberkuloznog i preživjelog čovjeka. Vidio je tu i generala Brusilova. Zatim je predavač pričao svoj sastanak s bivšim zapovjednikom garnizona u Winići, knezom Worinzovom. Predavač je tom prilikom opisao držanje ruskog stanovništva prema ratu, pa je zatim govorio o revoluciji. Rekao je, da je revolucija prema njegovom mišljenju samo državni udar dume, i samo pojačava vojničkog sloma Rusije u karpatkim borbama. — Zatim je govornik opisivao prilike u zarobljeničkim logorima u Kijevu, Kursku, Tulji, Samarji, Čeljabinsku i Tomsku, pa najzad u svoje povratku za otadžbinu. I sa Petrovpavlovskom tvrdjavom predavač se upoznao. Vrlo zanimljivo je dr. Meuczel opisao utiske na svome putu za otadžbinu, na slobodnom zemljištu, o kojim danima veli, da su u njegovom životu najznačajniji. — Prisutni su živim odobravanjem i pažljivo saslušali ovo zanimljivo predavanje.

Dan ranije je, u subotu, dr. Meuczel, isto tako zanimljivim predavanjem opisao svoje gorke dane, koje je proveo kao ratni zarobljenik u prognostvu u Sibiriji.

Da se javi radi prijema novčanih uputnica.

Gospodinu dr. Voji Veljkoviću predsjedniku opštine grada Beograda, potrebno je, da se javi radi prijema novčanili uputnica:

lijvao krov zimske palače. I ničija kuća, koja se je mogla vidjeti iz zimske palače, nije smjela da bude ni ravna carevoj palači, a kamo li viša od nje. Ogromne su dvorane u ovoj palači, a u njima je dnakl kurioziteti, kao i po svim vladarskim i kneževskim dvorovima u Evropi: stupovi od jaspisa, stolovi od malahita, slike, alegoričke dame u mramoru i uljem, zlatni svjetionici i kristali. Ruski su specijaliteti srebrne zdjele, s kojima je car primao hljeb i so. Zdjelje su sada izvešene u dvorani grbova. Negdje se čuva i velika carska kruna i još nekoliko igrarija moći, koja je sada utrnula. Čudne su druge uspomene, koje su vezane s ovom palačom. Pred 37 godina je jedna dvorana za gosbe raspisnuta uz zrak; slučaj je onda spasio Aleksandra II. od bombe, kojoj je ipak nekoliko mjeseci kasnije pao žrtvom. Prije 12 godina je gardijsko topništvo iz topova pucao u veliku Nikolajevu dvoranu, u vrijeme, kada je car bio dolje na Nevi na ledu. Razbijena su stakla opet popravljena i zalijepljene krutinom na stupovima i svjetioncima. Na Rusi nisu zaboravili ovih hitaca: baš su nakaniili, da u ovoj palači, u ovoj dvorani obdržavaju narodnu skupštinu, koja će se imati ovdje da sastane za koju nedjelju ili za koji mjesec, da se oprosti za vazda starim carstvom. Dok se ne sastane narodna skupština, na palači će se vijati crvena zastava kao znak osvete za mnoge i mnoge hiljade ljudi, koji su pali u borbi protiv mračne sile „bijeloga cara“, kao znak osvete za milijune, koji su u prigušenoj mržnji proklinjali carevu vlast.

Jedna jedina velika palača u Petrogradu potsjeća na osnivača grada. To je admiralat, Petar Veliki je ovu.

1. Porodica Milivoja Cincarevića, kilsara Saborne Crkve;
2. Gđa Kleopatra Svetozara Garašanića;
3. Porodica Čire Ivkovića, nadničara sa stanom u Grobljanskoj ulici broj 4.
Prilikom prijema novca potrebno je imati uza se i policijsku prijavu.
U slučaju, da se ne nalaze u Beogradu, potrebno je da pošalju svoje tačne adrese, preko kojih bi im se mogao novac poslati.

Nedozvoljena kupovina životnih namirnica u okrugu beogradskom.

Upravno odjeljenje zapovjedništva iz kotara gročanskog stižu nam svakog dana žalbe, da pojedini stanovnici Beograda i gradskog kotara dolaze bez ikakvih putničkih legitimacija u gročanski kotar i tu kupuju kukuruz i druge životne namirnice. Slične žalbe dolaze i od kotarskog zapovjedništva na Umki. Kako je obim kotarskim zapovjedništvima naredjeno, da ne ovlašćuju kupce pri njihovom dolasku u kotar primjerno kazne, a kupljeni kukuruz i druge životne namirnice oduzmu, a kako naročito stanovnici susjednih mjesta tvrde, da njima predsjednici njihovih opština ništa o postojećoj zabrani nisu javili, to se naredjuje, da se svuda i u svima opštinama objavi, da je kako u svima okruzima tako i u okrugu beogradskom dozvoljena kupovina žita i životnih proizvoda, kao i drugih životnih namirnica samo onima, koji imaju legitimaciju za kupovinu, izdatu od strane vojne glavne gubernije odjeljenje 5, u kojoj su označene sve vrste životnih namirnica, za koje je kupovina dozvoljena. Kupac mora, prema naredbi vrhovnog vojnog zapovjedništva od 28. februara 1916., imati pri sebi propisanu iskaznicu i putni list. U smislu naredbe vojne glavne gubernije br. 19.779/Res. kupac mora na poredjenu svoje legitimacije za kupovinu imati potvrdu kupljenih životnih namirnica i ne smije više kupiti, nego onoliko, koliko je putnom legitimacijom dozvoljeno. Svaki, koji bi protivno ovoj naredbi postupio, ili bi bez dozvole putovao po beogradskom okrugu, bez propisanih dokumenata, biće primjerno kažnjen od strane dotičnog zapovjedništva; osim toga oduzeće mu se sve životne namirnice koje se pri njemu budu našle.
C. i. k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda, upravno odjeljenje.

„Hljeb naš nasušni...“

Opazja se, da mnogi Beograđani ne umiju dovoljno iskoristiti svoje sljedovanje u brašnu. Na ime od kukuruznog brašna prave uobičajenu proju, koja je svježa vrlo dobra za jelo, ali koja se brzo suši. Ko ima samo projino brašno ne treba praviti proju na dosadašnji način, nego treba da brašno prethodno dobro ispari, onda da umijesi proju i to ne u uobičajenoj formi kao kolače već u formi hljeba, najbolje tzv. „večne“. Tako se hljeb najduže drži.
Koji pak želi miješati proju sa raznim ili pšeničnim brašnom treba to učiniti tako, da projino (kukuruznog) brašno bude dva puta koliko onog drugog, n. pr. 2 kg. projino i 1 kg. raznog ili pšeničnog. Prije miješanja zajedno sa pšeničnim ili raznim brašnom treba od projino brašna načiniti kačamak, i to dosta mekan kačamak. Kad se na taj način hljeb pravilno umijesi vrlo je ukusan i dugo se drži.

zgradu sagradio od drveta, jer je htio da što prije sagradi zgradu za svoju mladu mornaricu. Kasnije su je najbolji ruski arhitekti sagradili od kamena. Ogromna je to zgrada na Nevi, široka 420 metara. Na njoj je čudan siljast toranj. Palača je žuto prevučena, a iz onog žutila izbijaju svojom bjelinom supovi i reljefni ukrasi. Doživjela je ona obje prve revolucije, koje su pokušane u Petrogradu. Kada su dekabristi, nekoliko zanesenih plemića i časnika, htjeli da spriječe prvom Nikoli, da se popne na prijestolje, više se je sati vodio boj kod admiralata. Kada je pop Capon s krstom i svetačkim slikama u januaru 1905. god. htio da podje k zimskoj palači, jedna jedina salva je pred admiralatom poznjela bijedne seljake, koji su još vjerovali u bajku o caru-bačuški. I sada se je stara vlada admiralatom poslužila kao zgodnom svojom tvrdjavom. Strojne su puške stajale na visokom tornju te su čuvala prilaze k zimskoj palači, na Nevskoj Prospekt i Isakov trg. Samo jedan metalik iz tvrdjavnih baterija, koje su bile u rukama revolucionaraca, već bi oborio liepušan toranj, na komu je bilo oružje — ali bi tada nestalo i najvećeg petrogradskog gradjevnog spomenika. Nu topovi nisu pucali. Dane i dane su revolucionarici opsjedavali admiralat — bijedne ljude, koje je stara vlada svom žurbom dovela iz Velikog Novgoroda, a koji nisu znali, šta se u petrogradskoj pukovnije poduzele. Cara nisu mogli više spasiti. Nekom uzaludne borbe od tri dana, na tornju je, iznad zelene ladje, koja po zapovijedi Petra Velikoga ukrasuje palaču admiralata, izvješena crvena zastava: znak pobjede na zadnjim palači carskoga grada, znak, da je jedan svijet u Rusiji pao, a drugi nastao.

Krpe, otpadci od hartije i životinjske dlake.

Sva količina rita, krpa, otpadaka hartije i životinjske dlake uzapće se (zabranjuje se) za račun c. i. k. vojne uprave i isplaćuje se u gotovom.
Sve dosadanje pogodbe i izvodne dozvole, koje se odnose na kupovinu gore naznačenih artikala ovim se stavljaju izvan snage.
Kupovinu ovih stvari vršice isključivo kupac, koji ima legitimaciju za tu svrhu od c. i. k. intendanta.
Kupci mogu postavljati podagente, koji moraju imati dozvolu za kupovinu od okružne komande.
Kupovina neovlaštenih kupaca i podagena, kao i svaka prodaja na drugu stranu, kazniće se novčano do 2000 kruna ili zatvorom do 6 mjeseci, a roba će se oduzeti (konfiskovati) bez naknade.

Ljetnje vrijeme.

Od juče u noć je i u Beogradu uvedeno ljetnje vrijeme, koje će trajati do 15. septembra. U 2 sata poslije ponoći pomaknuti su svi satovi na tri sata. Prema tome započet je juče u svim preduzećima, trgovinama i uredima rad jedan sat „ranije“, a svršio na veće jedan sat „prije“.

Izvještaj prijavnog ureda.

14. aprila: prijavljeno 69, odjavljeno 31, selidaba 34; u hotelima prijavljeno 85, odjavljeno 86, ostalo u hotelima prijavljeno svega 227 stranaca.
15. aprila: prijavljeno 22, odjavljeno 18, selidaba 4; u hotelima prijavljeno 74, odjavljeno 113; ostalo u hotelima prijavljeno 188 stranaca.

Narodno zdravlje.

O tuberkulozi.*

I.
O tuberkulozi danas nešto nova reči, gotovo je nemoguće, jer je predmet već iscrpno obradjen! Ta poznat nam je izročnik bolesti, način i sredstva za njeno suzbijanje, ali kod nas se ne može nikada dosta, a kako li previše o tom predmetu govoriti, (pisano je dakako mnogo manje), jer spoznaja te pogubne bolesti još nije prodrla ni u one slojeve, od kojih bi se moglo očekivati, da će već iz sebičnih razloga sudjelovati kod njenog suzbijanja, već za čudo nije prodrla ni u one, koji od nje tipe i pogubaju, pače se je pojavio opći fatalizam i ravnodušnost te neko pogubno izmirenje sa sudbinom, sve u pretpostavci, da su borbe zališne, jer da toj bolesti nema lijeka.
Da ovi ređici nisu zališni, već naprotiv potrebni za probudjenje javne savjesti, neka posvjedoči nekoliko statističkih podataka.

U Hrvatskoj i Slavoniji umrlo je od početka godine 1905. do 1909. — 56.789 osoba od sušice (jehtike), ili prosječno na godinu 11.357 osoba od — po prilici — 2.600.000 stanovnika. Od toga broja otpada na gradove poprečno ukupno 6819 slučajeva ili godišnje 1364. Da su ovi brojevi ne samo po sebi upravo užasni, već da su još užasniji, ako ih uporedimo s ostalim inostranstvom, evo potvrde: U Engleskoj otpada na milijun stanovnika 1358 slučajeva smrti od sušice; u Škotskoj 1727, u Norveškoj 1737, u Belgiji 1767, u Italiji 1871, u Holandiji 1884, u Danskoj 1912, u Irskoj 2029, u Švajcarskoj 2071, u Njemačkoj 2245, u Švedskoj 2310, u Francuskoj 3023, u Ugarskoj 3184, u Austriji 3625, u Rusiji 3986, U Hrvatskoj 4568! Hrvat je dakle zapala žalosna čast, da su na ovom polju prvi.
Prema ovim brojkama upravo iščekavaju slučajevi smrti od drugih zaraznih bolesti, a ipak s kolikim se trudom i troškom suzbija na pr. skret, kojemu još ne poznajemo ni uzročnika.

Da je tako, evo opet malo statistike: U ratnoj godini 1914. umrlo je u Hrvatskoj i Slavoniji od 2.600.000 stanovnika: od difterije 409 osoba, od škrlata 720 osoba, od pošaline 273 osobe, od griže 108 osoba, od kolere 215 osoba, od boginja 12 osoba.
Dakle ili je umrlo upravo 7 puta više od sušice nego li od svih ostalih zaraznih bolesti zajedno!

Koliko je to gubitak živog kapitala uopšte i kako je težak taj gubitak uz sadašnje neizmjerne gubitke u ratu, pokazuje nam sljedeći aproksimativni račun: Čovjek u godinama, koje su najpodjednije za rad i privredu, zaradjuje poprečno dnevno 5 kruna, za okruglo 300 radnih dana 1500 kruna. Ako uzmemo da svaki sušičavi bolesnik poprečno samo 150 dana u godini ne radi, onda je kod jednog bolesnika gubitak od 750 kruna, kod 11.357 kandidata smrti iznaša to 8.517.750 kruna u jednoj godini — bez troška za liječenje i uzdržavanje i bez štete, što ju bolesnik svojom bolešću nanosi svojoj porodici, naročito djeci, jer šteta, koju trpimo poradi oslabljenja i proredjenja narodnog narastaja, ne da se uopšte procijeniti.
Djeca sušičavih roditelja radjaju se dočesto još nezaražena, ali ipak slabija i zarazi pristupačnija — naginju na bolest — a nedvojumno je dokazana činjenica, da tuberkulozu skoro bez izuzetka dobivamo u ranoj mladosti, pa je prema tomu potrebno, da u prvom redu zaštitimo djecu od zaraze.
Uzmemo li k tomu još činjenicu, da je narodna snaga poradi rata oslabila, te da

* Iz savremenog priloga 4. broja ovogodišnje „Prirode“.

se zbog ratovanja još duže vremena neće oporaviti, da se mnogi vraćaju s kičom sušice, da su oni, koji su ostali na domu, gubili na životnoj snazi zbog lošije prehrane, onda nema nikakove sumnje, da stojimo pred ogromnom zadaćom, koju treba da svladamo, kanimo li narod održati samo na visini prije rata, a kako li ako ga želimo kvantitativno podići, što su si uzeli ciljem i mnogo napredniji i veći narodi, jer samo duševno i tjelesno zdrav i krepak narod ima budućnosti.

Kako iz navedene statistike razabiramo, sušica je veoma raširena i pogibljiva pošasna bolest, koja stalno vlada na cijelom svijetu, u gorama i dolinama, u gradovima i na selu, koja zaslužuje opštu pažnju te iziskuje neprekidno i pomno suzbijanje.

Glavno je, da držimo na umu, da je tuberkuloza zarazna bolest kao svaka druga, da prelazi od čovjeka na čovjeka, pa se zdravi od nje mogu zaštititi, a bolesni — ako se blagovremeno počne — mogu izliječiti!

No sva nastojanja i sve podređbe zdravstvenih oblasti ne mogu biti iscrpive i uspješne, ako pojedinci i stanovništvo ne podupiru vlastitim nastojanjem i susretljivošću — pa makar i iz sebičnih obzira — jer se na pr. nikomu ne može zabraniti, da ne kašlje, da ne kiše i ne govori, i da tom prilikom ne rasprša svoji zaraznim bacilima zasićenu izlučtinu po zraku, što ga onda njegova okolica udiše, ili da — pošto je dotičnik kod kašlja ipak rukom zaštitio usta — istu ruku čas kasnije ne pruži na pozdrav svom najboljem prijatelju, ili još vlažnim ustima ne poljubi svoje dijete i t. d., ali ga možemo poučiti, kako da očuva drugo od pogibelji.

Najveću pogibelj, stoga kriju stanovni sušičavih i točim veću, što su stanovni manji, a stanari siromašniji i dosljedno tome gušće zbijeni.

Razumijevanje predmeta i potpora stanovništva može se dati postići samo najsirom propagandom, poučiti samo najtočnije organiziranim društvom, kojemu tje zadaća popularizacija spoznaje bolesti — i to do najzabavnijih mjesta — te osnivanje podružnica diljem domovine, u kojima će se uz liječnički savjet bolesnicima i njihovim domarima prema raspoloživim sredstvima društva dijeliti i živež, to koje će voditi brigu, da bolesnici spavaju u posebnim odijeljenim prostorijama ili bar u posebnom krevetu, te da imaju vlastito rublje, odijelo, jeđački pribor, priliku za umivanje, pljuvačnicu i t. d., ako se već bolesnik ne bi nikako mogao smjestiti u bolnicu.

Odstranjenje bolesnika iz svoje okoline bilo u posebnoj sobi, bilo u lječilištu ili u bolnici, već prema stadiju, u kojemu se nalazi, a naročito ako u obitelji ima djece (ispod 10 godina, najpouzdanije i najpreče je sredstvo za čuvanje našeg narastaja. (Ovo načelo valjalo bi applicirati i kod otpusta sušičavih vojnika.)

Da takovo društvo ne može egzistirati bez moralne i materijalne potpore zemlje (u Ugarskoj uvršteno je 1.000.000 K u državni proračun za suzbijanje sušice), te uglednih, uvažanih i imućnih ličnosti, korporacija, štampe, književnih i osiguravajućih društava i t. d., ne treba posebno naglasiti. Evo u Ugarskoj osnovano je takovo društvo u junu god. 1916. pod pokroviteljstvom nadvojvotkinje Izabele, te uz sudjelovanje tajnoga savjetnika grofa L. Bathyanya-a, načelnika Barczy, zdravstvenog nadzornika dra. Fay-a, prof. Grösa, šef tajnika grofa Klebelsberga i mnogih drugih, pod predsjedanjem samoga ministra-predsjednika Stjepana grofa Tisse. Ovakovo društvo predviđao je pokojni Hrvat dr. E. Barac, jedan od prvih pobornika na ovom polju.

Sada je zaključeno na mjerodavnom mjestu, da se i u Hrvatskoj organizira središnji odbor za suzbijanje tuberkuloze, pa nema sumnje, da će ta akcija uroditi željenim plodom.

U Njemačkoj je carica pokroviteljica sličnog društva, a društvu „Alland“ bio je pokroviteljem blagopokojni car i kralj Franjo Josip I.

Kao članovi imali bi organizaciji pristupiti svi slojevi naroda, jer tuberkuloza ne pravi stališke razlike — svaki se može okužiti — dakle je i dužnost svakoga, da podupire i propagira obranu.

Društvo bi takovo trebalo da ima i pododbor za sakupljanje dobrovoljnih prinosi i milodara, pa bi u tom pododboru imala glavna uloga zapasti neumorne gospodje, koje su već nebrojenim primjerima dokazale svoj organizatorni dar i slavodobitnu moć na polju raznih humanitarnih pothvata.

Ovu zadaću ne može provesti nijedna država bez izdašne potpore cjelokupnog naroda, a nijedan narod bez materijalne potpore i državnoga vodstva.
(Nastaviće se).

Narodna privreda.

Proizvodnja sjemena raznog povrća.

Od kapetana J. Klementa.
Zbog oskudice sjemena raznog povrća, dobro bi bilo, kad bi svaki proizvođač povrća proizvodio i sieme od toga povrća, kako ga do godine ne bi morao kupovati. Vidjeli smo ovoga proljeća, kako je teško doći do sjemena i pokraj skupe cijene, i kako po gdje koji ne bi žalio za novac, samo da što prije dodje do sjemena i da ga što prije posije. A baš sjeme od najvažnijeg povrća može svaki bez pc muke s am da proizvede. Treba samo biti nešto malo pažljiv pri sušenju, sortiranju, pakova-

nju i čuvanju sjemena. Svakako biće jaka stvar, da se ove godine dodje do sjemena od salate, luka, spanaća, kelja, kupusa, krastavaca, paprike, paradajza, lubenica, dinja, bundeva i t. d. treba samo pustiti biljke da tjeraju u sjeme, pa onda zrelo sjeme povaditi i osušiti i čuvati na suhom zračnom mjestu za sjanje u idućoj godini.

Novi talijanski kredit u Engleskoj.

Iz Rima se brzojavlja: „Agenzia Politica“ saznaje iz finansijskih krugova, da je Italija za poboljšanje mješovitoga tečaja primila od londonskih i škotskih banaka novu veresiju, koja se imade platiti u tri mjeseca obroka, koji je zajamčen talijanskim blagajničkim bonovima, a može se o dospjecima opet obnoviti.

Zvanične objave.

Objavi.

Mjesto za prodaju povrća stanice Beograd, Balkanska ulica br. 6, otvoreno je od 14. aprila. Kako vojno tako i građansko stanovništvo muže u podmiriti svoje potrebe u svježem povrću. U Beogradu, 15. aprila 1917.

Upravno odjeljenje zapovjedništva mosne brane i grada Beograda.

Posljednje brzojavne vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 16. aprila.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Ruđercha bavorskoga:

Na sjevernoj obali Scarpe suzdržavala je naša uništavajuća vatra engleske bujice, spremne za navalu, tako da njihov namjeravani jurš nije mogao biti izveden. Isto se tako i sjevero-istočno od Croisillesa u našoj vatri izjalovio jak napadaj Engleza, koji su pretrpjeli velike gubitke. Sjeverno od druma Arras—Cambrai bacile su naše čete svojim napadajem neprijatelja natrag na liniju Laqui-court—Boursiers. Uz krvave gubitke, što su ih pretrpjele australske čete, koje su se ondje borile, izgubio je neprijatelj na zarobljenicima 475 ljudi i 15 mašinskih pušaka, koje smo prenijeli, te 22 topa, koje smo zaplijenili i učinili neuporabivima. Kod St. Quentin a pojačala se ponovno topnička vatra.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Između Oise i Aisne izjalovili su se juče francuski napadaji kod Vauxaillona i Chivresa, koji su bili pripremani jakim varom. Od Soissons a do Reimsa u zapadnom dijelu Champagne nastavljen su topničke borbe kao i borbe pomoću sprava za bacanje mina. Poslije izjalovljenja neprijateljskih izvidničkih napadaja na 15. aprila, razvila se danas u jutro u širokom odsjeku pješaka bitka.

Front vojevode Albrehta württemberskog:

U lotriškoj nizini i t. zv. burgundskim vratima ostali su izvidnički napadaji francuskih juršnih četa protiv naših položaja bez svakoga uspjeha. Ostao je bez uspjeha napadaj neprijateljskih letaca protiv naših vezanih balona uzduž Aisne. Neprijatelj je jučer između Soissons a Verduna izgubio 11 letilica od kojih je većina najnovijega sustava (tipa Spads).

Istočno bojište:

U glavnom neznatna borbeno djelatnost. Samo na željeznici Kowel—Luck ispalilo je rusko topništvo kojih 10.000 metaka. Odbijena su neprijateljska krstareća odijeljena, koja su pokušala uznapredovati protiv naših položaja.

Macedonsko bojište:

Nema naročitih događaja. Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Novi uspjesi njemačkih podmornica u Sredozemnom moru.

Kb. Berlin, 16. aprila.

Wolffov ured javlja: Prema najnovijim vijestima potopljeno je u Sredozemnom moru ponovno 6 parnih brodova i 4 jedrenjaka sa ukupno 40.782 tone. Među ostalim potopljeno je: 6. aprila naoružani engleski parni brod „Stichead“ (4697 tona) na putu iz Aleksandrije za Columbiju i francuski jedrenjak „Cydelle“ (145 tona); 10. aprila jedan naoružani engleski transportni parni brod od po prilici 8000 tona, krcat, na putu za Port Said i jedna engleska pomoćna krstarica od nekih 12 hijada tona pred Aleksandrijom; 11. aprila naoružani engleski parni brod „Imperial Transport“ (4648 tona), na putu iz Port Saída za Maltu. Prema iskazu engleskih zarobljenika, potopljena su početkom aprila još dva parna broda svaki sa po prilici 5000 tona.
Načelnik admiralskog stožera ratne mornarice.

POKRET ZA MIR.

Nezavisni engleski socijalisti protiv rata.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Berlin, 16. aprila.

„Vorwärts“ javlja iz Haaga: Na Ustors se održala konferencija engleske nezavisne radničke stranke, na kojoj je prihvaćena ova odluka: Uvjereni, da je svako nastavljenje ovoga užasnoga, ljudskog i klanja bez svrhe i ludost, koja predstavlja veliku opasnost za buduću sigurnost i blagostanje našega naroda, umotljiva konferencija vladu, da u sporazumu sa saveznicima započne pregovore u svrhu utanačenja pravednoga, časnoga i trajnoga mira.

Akcija švedskih socijalista.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Stockholm, 16. aprila.

Prema „Dagens Nihätern“ javio je socijalistički vodj Linssing, da stoji na čelu jedne energične akcije za mir, u pogledu čega stoji u vezi sa socijalistima Švajcarske, Francuske i Njemačke. Samo sa engleske strane još nije stigao nikakav odgovor. On će sad da otputovati u Petrograd, gdje će započeti veliku agitaciju, pa se nada, da će se nakon 14 dana povratiti na čelu ruske deputacije za mir u Stockholm, te onda započeti praktičnim pripremama za međunarodnu konferenciju za mir.

Akcija njemačkih socijalista.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Lugano, 16. aprila.

Čajdže je primio brzojav od njemačke socijalističke stranke, a isto tako jedan brzojav od radničke zajednice, potpisan od Haasea i Ledeboura.

Prekid diplomatskih odnosa između Brazila i Njemačke.

Kb. Berlin, 16. aprila.

Wolffov ured javlja: Ovdasnji brazilski poslanik predao je državnom tajniku spolnih poslova notu, prema kojoj se prekidaju diplomatski odnosi između Brazila i Njemačke. Kao uzrok navodi se potopljenje brazilskog parnog broda „Parana“ (koji je potopljen 4. o. mj. u engleskom kanalu sjeverno od Darleura, dakle u zabranjenoj ratnoj zoni, gdje ga je njemačka podmornica imala pravo da potopi).

Smrt uvaženog njemačkog letaća.

Kb. Berlin, 16. aprila.

Wolffov ured javlja: Opet je poginuo jedan od najboljih naših letaća. Poručnik u pričuvi Baldamus sudario se u vazdušnoj borbi sa jednom neprijateljskom letilicom, te se strovalio i poginuo. Ovaj je slavni časnik-letać oborio 18 neprijateljskih letilica.

Napadaj neprijateljskih letilica na otvoreni grad Freiburg.

Kb. Berlin, 16. marta.

U subotu, 14. ov. mj. u podne napala je jedna neprijateljska letaćka eskadra na otvoreni grad Freiburg u Brengau-u. Napadaj je u 5 sati poslije podne pomovljen od dviju daljih eskadra. Ovom je zločinačkom napadaju, palo na žalost žrtvom više ljudskih života: usmrćeno je sedam žena, tri muškaraca i 1 vojnik, a ranjeno 17 žena, osam muških i dvoje djece. Neprijateljski su letaći izabrali kao cilj za svoj napadaj novo pozorštevne znanstvene institute i univerzu. Anatomski je zavod znatno oštećen. Našim preduzetim protivmjerama nije se mogao ovaj bezdušni napadaj izvršiti u potpunom opsegu. Tokom borbe sa našim letaćima, koji su se uzdigli u odbranu, oborene su dvije neprijateljske letilice, a treća oborena metkom odbranbenih topova. Značajno je, da su sve tri oborene letilice engleskog tipa sa engleskom posadom. Vodja napadaja, engleski potpukovnik, dospio je u naše ropšve

BEOGRADSKI ORFEUM

Srijedom Četvrtkom i Subotom

PREDSTAVE ZA GRADJANSTVO

u 7 sati u večer.

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASIT

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Papuze sa drvenim djonovima od plime štifa, žanile i kože za odrasle i djecu ima vrlo velik izbor sa neverovatno jeftinom cjenom bez konkurencije na prodaju. K. Feldmann, Vuk Karadžićeva ulica br. 8 do Beogradskih Novina. 30125-2

Namještenja.

Baštovan vješt za sve poslove u povrtstvu, poljozarstvu, kalemarsstvu. Traži mjesto kao upravnik bašte ili parka. Uplatiti u Mutapovoj ulici 12. 30281-8

Traži se mlađji pomoćnik za spoljašnje poslove. Poneće lično Schenkern 1 Komp., Saborna ulica 9. 30259-3

Stanovi.

Stan sa dvije sobe, pred-sobijem, kuhinjom, špajzom i ostalim udobnostima. Izdaje se odmah pod ključ u Poslaničkoj ulici 20. 30286-4

Traži se stan moderan od 4-5 soba sa udobnim sporednim prostorijama. Posredniku dobra nagrada. Uplatiti u administraciji ovog lista pod „Stan 339“. 30276-4

Tražim jednu čistu mebliranu sobu sa električnim osvjetljenjem u ulici Miloša Velikog ili u toj okolini. Uplatiti u administraciji ovog lista pod „J. N. 340“. 30297-4

Razno.

Modiškinja! Opravlja, prepravlja, farba i izradjuje šešire po umjerenoj cjeni. Jovanka Winterstein, Brankova ul. 4 u avliju. 30271-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas da me izvestite za mog sina Dragutina Bošnjakovića, vojnika 6. puka kombinovane divizije. Nikako mi se nije javljao. Kod kuće smo živi i zdravi. Blagodari vam unaprijed Todoru Bošnjakoviću, Senaja, srez gročanski. 30223-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da me izvestite, gde se nalazi moj muž Jovan Cvetković, vojni činovnik iz vardarskog profijant slagališta, od koga nemam do danas nikakvog izveštaja i da li je živ. Ako je živ neka mu javi, da se nalazim u Čupriji i neka mi pošalje novac preko Tase Nastasa u Jagodini, jer sam u velikoj oskudici. Deca su mi zdrava. Za sve blagodarna Nasta Cvetković iz Čuprije. 30233-8

Tražim moderno namješten stan u Knez Mihailovoj ulici ili na Terazijama, sa upotrebom glasovira. Cijena za stan i upotrebu glasovira do 200 K mjes. Ponude pod: Neumann na administraciju ovog lista. 30297-g

Dresine, velosipedi i sport kolicke izradjuje I. elektromehanička radionica M. MARKOVIĆ, Kralj Milanova 8 (Terazije) u dvorištu. 30254

Oglasi pod naslovom „NESTALI“ I KORESPONDENCIJA

Pošto moramo štediti sa količinom nabavljene hartije, to možemo u buduće primati samo kratke oglase s ovim sadržajem:

- 1. Adresa.
2. Kratka saopćenja i upiti o:
a) zdravlju,
b) članovima porodice i porodičnim prilikama,
c) novčanim pošiljkama i pismima.
3. Tačna adresa odašiljača:
Ime i prezime:
Mjesto:
Ulica:
Kućni broj.

Jovanu Premoviću, Geneva. Učtivo vas molim, da me izvestite, jesu li živi i zdravi moj dečeri: Miloš, Nikola, Pera, Milutin i Antonije svi Radosavljevići iz Zaklopače, isto tako lepo vas molim i za mog brata Živojina Savkovića iz Zaklopače. Neka se ma ko od njih pronadje i javi listim putem ili kartom, našto vam unapred veoma mnogo blagodarna i zahvalna ostaje Nastasija Radosavljević iz sela Zaklopače. 30227-8

Dušanu Jankoviću, Geneva. Molim vas, dostavite sledeće Nišiforu Jakićeviću, apotekarskom pomoćniku. Da sam dobila samo jednu pošiljku. Javi Mihi, da sam ja i Dana zdravo. Miladenu, da su mu žena i deca zdravo i nalaze se ovde. Ako im je moguće neka se svojeručno javi. Mnogo te pozdravlja i blagodari Sofija Lj. Božička, babica, Kragujevac. 30219-8

Acil Dntiću, Geneva, Hotel Terminus, za Petra N. Stojanovića, blyšega šefa stanice, Kraljevo. Čestitamo ti praznik Hristova Vaskrsnuća. Novaca još nisam dobila od decembra meseca. U oskudici sam. Deca su zdravo kao i ja. Pozdravljaju i ljube te mnogo tvoji: Zora, Dušan, Dobra, Peća i Bora Stojanović, Kraljevo, Kommandantenstrasse 70. 30222-8

Stevi Acimoviću, Geneva. Molim vas budite tako dobri i izvestite moju braću: Borivoja, Radivoja i Svetislava K. Radenkovića, da smo svi zdravi i da za njih brinemo. Neka mi se češće javljaju. Unapred zahvalna Radolka Z. Rakića, Jagodina, Oberhauptstrasse 15. 30174-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Petru Mladenu, blagajniku uprave fondova, Krf. Primila sam drugu pošiljku novaca. Blagodareći vam i molim vas, da me i u buduće ne zaboravite pošto ovde nikakvu pomoć ne primam. Rokсандра M. Lazarević, Poslanička 16. 30232-8

Tinki Dr. Djordjeviću, Niš. Javila sam ti, da mi je Djoka pisao da je Kala sa decom zdrava, a takodje i tvoji Dragi. Piši mi uskoro, da se ne brinem. Tebi, tebi i svima poznatim čestitam praznik i pozdravljam vas sve. Aleksandra Biba, Saborna 82, Beograd. 30220-8

B. Budimović, Kraševac. Koči Ljotiću, Geneva. Molim, da me izvestite za mog muža Bogoljuba Ilića, konjičkog potporučnika 3. poziva, 2. eskadron, šumadijske divizije. I, poziva, koji se nije javio 6 meseci. Ako je živ neka mi odmah pošalje novaca, jer sam u oskudici. Ljubica B. Ilić. B. 1214

Sud c. i kr. zapovjedništva mosne brame i grada Beograda, građansko odjeljenje. Exh. N. 2112/2 1917.

Objava.

Na 15. maja 1917. imaju sudu c. i kr. zapovjedništva mosne brame i grada Beograda, Miloša Velikog ulica 27, vrata broj 7 svi oni povjerioci, koji imaju staviti tražbine na zaostavštinu 3. septembra 1916. ostavivši iza sebe testament umrloga Franja Štubnera ih Beograda, Knez Mihajlova ulica 36, predstati u svrhu prijave i obrazloženja svojih potraživanja u smislu § 102. srpske naredbe o izvanparbenim stvarima ili do spomenutoga roka predati pismeno svoje molbe, jer u protivnom slučaju neće povjerioci imati prava na zaostavštinu, ako bude prijavljenim tražbinama iscrpena, a u koliko nemaju založnog prava.

Beograd, dne 10. aprila 1917.

Sudac za izvanparbene stvari, Dr. Ervin Boros, v. r.

Za tačnost: Aleksander Bautha, sudski oficijal. 789

Knjigovežnica. Ovim javljani p. n. općinstvu, da sam otpočeo svoju radnju. Preporučam napose svoju radaju c. i kr. kancelarijama. Cijene za 20-30%, jeftinije. Izrada brza i najbolja. ALEKSANDAR HRISTOV, Dosilijeva ul. No 3.

BELGRADER ORFEUM. BEOGRADSKI ORFEUM. PRIJE BOULEVARD. DANAS u utorak 17. aprila 1917. predstava za vojnike. Na veču u 8'30 sati.

Prva pojava

Osobito! Osobito! CH. H. DIECK sada najveća senzacija vožnje na biciklu.

ALEKS, LENA SCHOLZ plesač. subreta.

GUTTA-ROHNA sa svojim igračem GEZOM VARADY

SUGAR ELSA

MARTIN SCHENK

??! FROSSO !??

Od 16. aprila predstava za civile srijeda četvrtak subota 7 u veču.

OBUCA muških ženskih i dječijih ima u lijep-m izboru obućarska radnja MILOŠA SAVIĆA KOLARČEVA UL. BR. 10. BEOGRAD. 736

C. i k. Okružni sud u Užicu.

Exh. No 375/8-1916.

Oglas.

Sud c. i kr. Okružnog Zapovjedništva u Užicu (odjeljenje za građanske predmete), kao masalna vlast, poziva ovim oglasom sva ona lica, koja imaju šta potraživati od zaostavštine Mitre Vukovića, koja je umrla u Arliju 28. oktobra 1916., da se prijave ovom sudu najdalje do 30. juna 1917., jer će se inače zaostavština predati zakonitim nasljednicima, po izmirenju potraživanja prijavljenih poverilaca, te tako neprijavljenje može povući za sobom gubitak osnova za izmirenje potraživanja. 790

Užice, 31. marta 1917.

Dr. Gangel, s. r. sudija.

LIVNICA METALA. RADIONICA ZA OPRAVKU MAŠINA VLASTIMIRA K. DJORDJEVIKA BEOGRAD, HAJDUK VELJKOV VENAC No 9.

POSPLASTIČARICA I FOTOGRAFSKI PAVILJON izdaje se pod zakup u topčiderskom parku. Reflektanti neka se obrate najdalje do 30. aprila 1917. god. c. i kr. gospodarstvu u Topčideru.

„PEROCID“ najbolja zamjena plavom kamenu za njegu vinograda dobiva se na manje i na više kod Avrama S. Koena i K. BEOGRAD, Saborna ul. 29.

Koncesionirana i sudom protokolsana dugogodišnja na beogradske pijaci SPEDITIONO-KOMISIONA RADNJA DRAGUTINA N. VULICEVICA Čika Ljubina ulica broj 11 do kafane „Majdan“.

Svome dragom suprugu odn. ocu Karlu Baderu davaćemo u četvrtak 19. aprila ove godine u 1/8 sati izjutra pomen u katoličkoj crkvi (Poslanička ulica). Marija Bader sa djecom. 30286

Julija i Viljem Bader sa porodicom, izvještavaju svoje prijatelje i poznanike, da će svojim milim: Karlu Baderu i Peri Baderu preminulim septembra i novembra 1916., davati u četvrtak 19. aprila ove godine u pola 8 sati izjutra pomen u katoličkoj crkvi (Poslanička ulica). 30287

Prvo ces. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo. PROLJETNI RED PLOVIDBE od poštanskih i putničkih parobroda. Vrijedi od početka plovidbe 1917. do dalje naredbe, najduže do konca travnja 1917.

I. NA DUNAVU. Niz vodu: Iz Wien-a (Weissgärber u Pozsony: dnevno u 4 sata poslije podne. (Prva plovidba 11. ožujka). Iz Wien-a (Weissgärber) u Budapeštu: dnevno u 7 sati Wien Praterquai " " 7 " 30 minuta u jutro. (Prva plovidba 1. travnja). Uz vodu: Iz Požuna u Wien (Weissgärber): dnevno u 8 sati u jutro (Prva plovidba 12. ožujka). (Weissgärber) dnevno u 6 sati u več. Iz Budapešte u Zemun Beograd dnevno u 10 sati u več. (Prva plovidba 5. travnja). Iz Mohača u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. prije podne! Iz Aljmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. prije podne. Iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sati poslije podne. Iz Ujvidéke u Zemun: dnevno u 5 sati 40 m. poslije podne. Stiče u Zemun dnevno u 10 sati 25. min. noću. Stiče u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću. Uz vodu: Iz Beograda za Budapeštu dnevno u 5 sati u jutro. (Prva plovidba 7. travnja). Iz Zemuna u Budapeštu: dnevno u 5 sati 45 min. u jutro Iz Ujvidéke u B.-Pestu: dnevno u 11 sati 5 m. prije podne. Iz Vukovara u B.-Pestu: dnevno u 4 sata 20 m. poslije podne Iz Aljmaša u B.-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u več. Iz Mohača u Budapeštu: dnevno u 2 sata noću! U Budapešt stiče: dnevno u 3 sata 35 min. poslije podne 1) Poštanske ladje imaju priključak na osobne vlakove u Mohaču za Pécs. Ove poštanske ladje koje plove iz Budapešte u Beograd i natrag imaju izuzevši petkom kod Starog-Slankamena priključak na ladju koja plovi medju St-Slankamena i Titela.

II. NA TISI u mješovitoj službi. Niz vodu: Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz jutro. (Prva plovidba 6. travnja). Iz T.-Bece u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati prije podne. Iz Titela u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 3 sata poslije podne. Stiče u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 6 sati poslije podne. Uz vodu: Iz Zemuna u Titel Szeged: u srijedu, petak i nedjelju 11 sati noću. (Prva plovidba 4. travnja). Iz Titela u Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata 15 min. noću odnosno po dovršenoj manipulaciji robe u Titelu. Iz T.-Bece za Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 6 sati 15 min. iz jutro. Stiče u Szeged u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 15 min. poslije podne. 1) Putnička ladja koja plovi iz Szegeda u Zemun i natrag pristanje kod Rezsőháza i Starog Slankamena. ZEMUN, u Ožujku 1917. Glavna Agencija.

Naša mila i jedina sestra Jelena P. Radojlović poslije dugog i teškog bolovanja, preminula je na prvi dan Uskrsa u 11 i po časova prije podne. Sahrana će biti danas u 3 časa poslije podne opijelo u Sabornoj Crkvi. 17. aprila 1917. Beograd. Ožalošćena braća: Radoje, Djordje, Ljubomir, Milan, Dragoljub i Miloš P. Radojlović sa ostalom rodbinom. 30292

Slomljeni bolom izvještavamo srodnike i prijatelje, da ćemo u subotu 21. aprila u Zvečanskoj crkvi davati polugodišnji pomen Radomiru S. Živkoviću Blagodarimo svima prijateljima na strani i ovdje, koji naš bol razumiješe i utjele nam pružise. Obrenovac, 16.-IV.-1917. Ožalošćeni: supruga Zivka, djeca: Andja, Voja i Duško; roditelji Sima i Jelica Živković; sestre: Persa, Zorka, Risa i Lena; tast i tašta Mileva i Dejan Vasić; šurak Steva i ostala rodbina. 30298